

RÖÖVLINDUDE PESITSEMISEST EDELA-EESTIS 1991. A.

Eedi L e l o v

1991. a. jätkus andmete kogumine Pärnumaal (4800 km²) pesitsevate röövlindude arvukuse ja pesitsusedukuse kohta. Linnuklubi "Buteo" liikmete ja noorliikmete vaatluse all oli - nagu eelmiselgi aastal - u. 600 km², s.t. 12,5 % maakonnast.

1991. aastaks oli maakonnas välja kujunenud neli põhilist uurimisala: Halinga (220 km², Eedi ja Enn Lelov), Kilk sama (50 km², Jaan Miilberg), Sauga (25 km², Indrek Pilt ja Silver Talts) ja Kikepera - Põlendmaa (160 km², Raivo Endrekson, Ivo Rosenberg ja Janno Siigur). Veel koguti andmeid peamiselt kakuliste kohta u. 30 km² suuruselt alalt Nigula RL põhjaosas (Agu Leivits ja Henn Vilbaste). Kakulisi jälgiti ka riigipiiri äärsel alal Iklast Jäärjani (Enn Vilbaste). Andmete kogumisel löid veel hoogsalt kaasa Peeter Ild ja Peeter Raja, Tenno Laur ja Urmas Kirsimäe, Mati Kose ning Kulno Nauts. Autor tänab kõiki tublisid vaatlejaid.

Vaatluste käigus kontrolliti 302 röövlindudele sobivat pesitsuspaika: A - 52, B - 55, C - 14, D - 13, E - 11, EE (pealt avatud niinimetatud Hägeri tüüpi pesakaste) - 20, F - 117, G - 1, H - 7, I - 9, J - 11 (A, B jne. vaata Hirundo nr. 7/8).

1991. a. pesitsusperioodi iseloomustavad kõik vaatlustes osalenud narrastusornitoloogid kui hiirevaest aastat. Seda peegeldab ka hiireviu pesitsusedukus: kui kahel eelneval aastal oli pesakondade keskmine suurus vastavalt 2,21 ja 2,57 poega, siis 1991. a. vaid 1,64 poega (tabel 1).

Suhteliselt tagasihoidlikult leiti kakuliste (kodukakk, händkakk ja kõrvukräts) pesi. Rohkesti registreeriti 1991. a. värbkaku hõivatud territooriume. Ei leitud küll ühtki pesa, kuid värbkakud olid ohtralt rüüstanud väikeste suluspesitsejate pesi Kilingi-Nõmme, Marana ja Kanaküla ümbruses ning Mihkli tammikus. Ilmselt viitavad needki vaatlused hiirlaste madalale arvukusele: seoses toidunappusega said teoks värbkaku arvukad rüüsted värvuliste pesakastides.

Metsnugise rüüste tagajärjel hukkus 3 kodukaku kurna (Tenno Laur) ning ebaõnnestus händkakupaari pesitsemine Kilksama vaatluslalal (Jaan Miilberg). Huvipakkuv on Tenno Lauri vaatlus kolme äsja pesast lahkunud kõrvukrätsu kohta 25. augustil.

Kui 1990. a. leiti välja-loorkulli pesa Elbu raba lähedalt võsastuvalt raielangilt, siis 1991. a. pesitses sama liik suhteliselt metsarikkal (60 %) Kilksama vaatluslalal samuti võsastuval raielangil (3 poega).

* * *

Breeding raptors in south-western Estonia in 1991

The study area was appr. 600 square kilometres. The year 1991 was considered a poor "vole-year", thus the breeding success of the birds of prey occurred to be also relatively low. The mean brood size of the Buzzard was 1.64 ($n = 14$) in 1991 compared to 2.21 in 1989 and 2.57 in 1990. The number of owl nests found in 1991 was less than in previous years. The Pygmy Owl had predated exceptionally large number of nests of hole-nesting passerines, obviously due to the food shortage. In 1990 and in 1991 the Hen Harrier was found nesting in a coppiced felling area.

Tabel 1. Röövlindude pesitsemine Edela-Eestis viimastel aastatel.
 Table 1. Breeding of raptors in SW Estonia in recent years.

Liik Species	Uuritud territooriume Territories investigated			Pesakonna suurus 1991 Brood size in 1991		Arvukus paarides Number of pairs
	1989	1990	1991	X	n	
PER API	6	11	10	2,00	1	40-50
HAL ALB	1	2	2	1,00	1	3
CIR AER	4	3	2	4,00	1	10
CIR CYA	3	8	5	3,00	2	10-20
CIR PYG	7	5	9	2,00	1	20-30
ACC GEN	7	12	7	2,50	2	40-50
ACC NIS	13	14	17	2,80	5	150-200
BUT BUT	71	61	61	1,64	14	200-300
AQU POM	8	8	9	1,00	2	20-30
AQU CHR	4	5	5	1,00	4	10
FAL TIN	7	9	6	2,00	2	20-30
FAL COL	-	2	2	-	-	10
FAL SUB	9	11	11	2,71	7	50-60
BUB BUB	7	1	3	-	-	20
GLA PAS	2	1	13	-	-	100-150
STR ALU	18	15	23	2,20	5	50-70
STR URA	30	18	21	1,33	3	80-100
ASI OTU	5	22	21	3,00	1	50-200
ASI FLA	2	2	1	-	-	5-15
AEG FUN	7	3	6	-	-	30-50